PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

GEOGRAFIA

KL. 7

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2

IM. MARII SKŁODOWSKIEJ – CURIE W SOBÓTCE

ROK SZKOLNY 2026/2027

I. Ogólne zasady oceniania.

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Uczeń ma obowiązek na każdej lekcji posiadać: podręcznik, zeszyt przedmiotowy, zatemperowany ołówek, gumkę do mazania, kredki lub flamastry, linijkę, klej.
3. Uczeń otrzymuje oceny za :
4. Uczeń otrzymuje oceny za prace klasowe z większej partii materiału, poprzedzone lekcją powtórzeniową, sprawdziany oraz za: kartkówki, odpowiedzi ustne, pracę na lekcji, zadania pisemne wykonywane na lekcji, zeszyt przedmiotowy, konkursy. Kartkówki to niezapowiedziana pisemna forma sprawdzenia wiadomości i umiejętności z 1 -3 lekcji. Odpowiedzi ustne będą dotyczyły bieżącego materiału i treści powtarzanych na lekcjach i w domu.
5. Uczeń ma prawo zgłoszenia dwa razy w ciągu semestru nieprzygotowania do zajęć (tj. braku niezbędnych na lekcji przyborów, nieprzygotowanie do odpowiedzi), co odnotowane zostaje w dzienniku. Każde następne może zostać ocenione stopniem niedostatecznym. Nieprzygotowanie zgłasza się po sprawdzeniu obecności.
6. Prace klasowe, sprawdziany i kartkówki są obowiązkowe. Jeżeli uczeń opuści je z przyczyn losowych, musi je napisać w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły.
7. Uczeń ma prawo jednokrotnej poprawy ocen ze sprawdzianów i prac klasowych, w ciągu dwóch tygodni od otrzymania oceny, a ocena uzyskana z poprawy wpisywana jest do dziennika.
8. W razie nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki z lekcji.
9. Oceny semestralne i roczne nie są średnimi arytmetycznymi ocen cząstkowych. Ustalane są na podstawie uzyskanych ocen cząstkowych w czasie całego semestru, a w szczególności na podstawie ocen uzyskanych z prac pisemnych i odpowiedzi ustnych. Uwzględnia się również zaangażowanie i systematyczność w pracy, a także wskazania Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i wykonywanie zadań domowych.

10. Aktywność może być oceniana „plusami” odnotowywanymi w notatniku nauczyciela. Za 3 zebrane „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą zapisaną w dzienniku.

11. Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywną pracę w grupie, wykonanie nieskomplikowanych, krótkich zadań, wykonywanie dodatkowych zadań.

12. Zadania znajdujące się w pracach pisemnych oceniane są punktowo. Przy ustalaniu oceny całościowej z prac pisemnych przyjmuje się następującą zasadę:

96% - 100% ocena celująca
90 % - 95% ocena bardzo dobra
75% -89% - ocena dobra
50 % - 74 % - ocena dostateczna
31% - 50% - ocena dopuszczająca
0% - 30% - ocena niedostateczna

13. Przy ocenianiu notatek i zadań w zeszycie przedmiotowym uwzględnia się systematyczność, poprawność, estetykę, ortografię.

II. Ocenianie uczniów ze wskazaniami Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

1. Dostosowanie wymagań dla uczniów ze wskazaniami PPP ustala się indywidualnie w zależności od potrzeb, wskazówek i zaleceń zawartych w opiniach. Mogą one mieć formę:
   - ✓ prace klasowe i kartkówki mogą zawierać tylko zadania z zakresu wymagań koniecznych i podstawowych,
   - ✓ przeliczanie uzyskanych punktów na ocenę zgodnie ze Statutem Szkoły,
   - ✓ wydłużenia czasu pracy samodzielnej, lub ogranicza ilość zadań,
   - ✓ zastąpienie pracy pisemnej odpowiedzią ustną,
   - ✓ sprawdzanie rozumienia poleceń, w miarę potrzeb ukierunkowanie w pracy, udzielanie dodatkowych wyjaśnień,
   - ✓ w czasie odpowiedzi ustnej wydłużenie czasu na przypomnienie wiadomości,
   - ✓ uwzględnianie trudności z zapamiętywaniem nazw, terminów, nazwisk, orientacji na mapie.

III. Gromadzenie informacji o postępach ucznia:

- ✓ w e - dzienniku,
- ✓ w zeszytach przedmiotowych,
- ✓ gromadzenie prac pisemnych.

IV. Kryteria śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych:

Ocena niedostateczna – uczeń:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, które są potrzebne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązać problemów przedmiotowych o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie wykorzystał wskazanych przez nauczyciela przedmiotu sposobów poprawiania cząstkowych ocen niedostatecznych.

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla danej klasy na ocenę dopuszczającą,
- ma braki, ale braki te nie uniemożliwiają zdobywania podstawowej wiedzy i umiejętności w ciągu dalszej nauki,
- rozwiązuje z pomocą nauczyciela zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- pracuje systematycznie na miarę swoich możliwości.

Ocena dostateczna – uczeń:

- uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla danej klasy na ocenę dostateczną,
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne z niewielką pomocą nauczyciela,
- analizuje podstawowe zależności, próbuje porównywać, wnioskować,
- pracuje systematycznie.

Ocena dobra – uczeń:

- w pełni opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla danej klasy na ocenę dobrą,
- właściwie stosuje terminologię przedmiotową,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- rozwiązuje typowe problemy z zastosowaniem poznanych metod,
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji, odczytuje dane z map, wykresów, tabel, schematów,
- wykonuje samodzielnie zadania i obserwacje wykorzystując instrukcję pisemną lub słowną nauczyciela,
- wykonuje notatki z prowadzonych obserwacji oraz dokumentuje je za pomocą rysunku lub schematu,
- wyjaśnia na przykładach procesy, zjawiska i zależności geograficzne.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla danej klasy na ocenę bardzo dobrą,
- samodzielnie interpretuje fakty i zjawiska, broni swoich poglądów,
- formułuje problemy i proponuje sposób ich rozwiązania,
- w oparciu o uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji formułuje wnioski,
- wykonuje samodzielnie zadania zaproponowane przez nauczyciela
- potrafi samodzielnie zaprezentować wyniki swojej pracy lub pracy zespołu.

Ocena celująca – uczeń:

- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami
- uczestniczy w konkursach o tematyce geograficznej i przyrodniczej,
- samodzielnie i systematycznie zdobywa dodatkowe informacje związane z tematyką zajęć lub ze swoimi zainteresowaniami,
- wykonuje zadania dodatkowe proponowane przez nauczyciela,
- wnosi twórczy wkład w wykonanie zadań przydzielonych grupie,
- chętnie dzieli się swoją wiedzą i umiejętnościami z rówieśnikami,
- z prac klasowych otrzymuje oceny bardzo dobre i celujące.

V. Sprawy nie ujęte w PZO reguluje Statut szkoły.

VI. Szczegółowe wymagania edukacyjne znajdują się w załączniku.

Wymagania edukacyjne. Klasa 7

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
I. 1.	**Położenie geograficzne Polski** **Ukształtowanie powierzchni Polski**	▶ wskazuje położenie Polski na mapie ▶ nazywa i wskazuje na mapie wybrane krainy geograficzne w Polsce	▶ określa położenie Polski na tle Europy ▶ wskazuje na mapie kilkanaście krain geograficznych w Polsce	▶ odczytuje współrzędne geograficzne dowolnych miejsc w Polsce	▶ nazywa i wskazuje na mapie wody wewnętrzne Polski ▶ oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową Polski	▶ ocenia korzyści i zagrożenia wynikające z położenia Polski ▶ porównuje rozciągłość południkową i równoleżnikową Polski i Europy oraz ich konsekwencje
I. 2.	**Czynniki kształtujące klimat Polski**	▶ nazywa strefę oświetlenia Ziemi, w której leży Polska ▶ podaje przykłady czynników klimatotwórczych ▶ wyjaśnia wpływ wybranego czynnika na klimat	▶ wyjaśnia wpływ szerokości geograficznej i wysokości nad poziomem morza na klimat Polski	▶ wyjaśnia wpływ Morza Bałtyckiego i układu form rzeźby terenu na klimat ▶ podaje przyczyny występowania w Polsce klimatu przejściowego między morskim a kontynentalnym	▶ nazywa masy powietrza kształtujące pogodę i klimat w Polsce ▶ określa wpływ ośrodków barycznych i mas powietrza na pogodę i klimat w Polsce	▶ porównuje i ocenia rolę poszczególnych czynników w kształtowaniu klimatu Polski
I.3.	**Zróżnicowanie warunków klimatycznych w Polsce**	▶ odróżnia klimat od pogody ▶ na podstawie map odczytuje wartości temperatury i opadów w różnych regionach Polski	▶ na podstawie map porównuje warunki klimatyczne w różnych regionach Polski ▶ podaje pełną nazwę strefy klimatycznej i typu klimatu panującego w Polsce ▶ odczytuje wartości z klimatogramów	▶ podaje niektóre cechy klimatu Polski ▶ wyjaśnia pojęcie okresu wegetacyjnego ▶ wyjaśnia powstawanie opadów orograficznych i cienia opadowego ▶ podaje nazwy sześciu termicznych pór roku	▶ na podstawie map opisuje zróżnicowanie przestrzenne temperatury, opadów i długości okresu wegetacyjnego w Polsce ▶ wymienia i wyjaśnia cechy klimatu Polski ▶ porównuje warunki klimatyczne różnych miejsc na podstawie	▶ wykazuje związek pomiędzy czynnikami klimatotwórczymi a cechami klimatu Polski ▶ prognozuje potencjalne skutki zmian klimatycznych w Polsce

					klimatogramów	

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
I. 4.	**Wpływ zmienności pogody na działalność człowieka**	▶ wymienia składniki pogody ▶ na podstawie własnych doświadczeńo pisuje zagrożenia wynikające ze zjawisk atmosferycznych	▶ wyjaśnia przyczyny zmienności pogody w Polsce ▶ opisuje właściwe zachowanie podczas występowania ekstremalnych zjawisk atmosferycznych	▶ opisuje stany pogodowe wynikające z napływu różnych mas powietrza ▶ omawia wpływ pogody na działanie rolnictwa, transportu i turystyki	▶ na podstawie danych udowadnia zmienność stanów pogodowych w różnych latach ▶ wykazuje związek pomiędzy zmianami klimatu a występowaniem ekstremalnych zjawisk pogodowych w Polsce	▶ uwzględnia różne punkty widzenia w ocenie wpływu danych warunków pogodowych na działalność człowieka
I. 5.	**Góry w Polsce i w Europie**	▶ wskazuje na mapie Karpaty i Sudety ▶ wyjaśnia, czym jest orogeneza i jak orogenezy przyczyniły się do powstania gór w Polsce	▶ podaje nazwy orogenez ▶ wyjaśnia pojęcie erozji ▶ wskazuje na mapie przynajmniej pięć łańcuchów górskich w Europie należących do Alpidów	▶ odróżnia zewnętrzne i wewnętrzne procesy rzeźbotwórcze ▶ podaje przykłady zewnętrznych i wewnętrznych procesów rzeźbotwórczych	▶ wyjaśnia powstawanie gór fałdowych i zrębowych ▶ podaje dowody na to, że orogeneza alpejska nie została jeszcze zakończona	▶ wskazuje różnicę pomiędzy górotworem Sudetów a górami ▶ na podstawie mapy opisuje położenie Polski na tle jednostek tektonicznych Europy
I. 6.	**Wpływ zlodowaceń na rzeźbę Polski i Europy**	▶ wyjaśnia, jak powstaje lodowiec ▶ wskazuje obszary występowania krajobrazu polodowcowego w Polsce ▶ wymienia kilka cech krajobrazu młodoglacjalnego	▶ rozpoznaje na ilustracji i na mapie typowe jeziora rynnowe i morenowe ▶ podaje cechy jezior morenowych i rynnowych ▶ w przybliżeniu określa czas ostatniego zlodowacenia na ziemiach polskich	▶ opisuje przebieg procesów erozji i akumulacji lodowcowej ▶ wyjaśnia proces powstawania form polodowcowych (moreny czołowej, sandru i pradoliny) oraz utworów polodowcowych (gliny i głazów narzutowych)	▶ wskazuje na mapie przebieg granicy ostatniego zlodowacenia ▶ odróżnia krajobraz młodo i staroglacjalny ▶ podaje przyczyny zaniku form polodowcowych na wyżynach	▶ wskazuje związek pomiędzy przebiegiem granic zlodowaceń a obszarami występowania krajobrazów staro i młodoglacjalnych ▶ wyjaśnia układ przestrzenny form polodowcowych: morena czołowa-sandr-pradolina

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
I. 7.	**Surowce mineralne Polski**	▸ podaje kilka przykładów surowców mineralnych występujących w Polsce ▸ podaje przykłady zastosowania wybranych surowców metalicznych, skalnych, chemicznych i energetycznych	▸ klasyfikuje surowce mineralne występujące w Polsce do czterech podstawowych grup: skalne, chemiczne, energetyczne i metaliczne	▸ wskazuje obszary występowania i eksploatacji wybranych surowców mineralnych w Polsce ▸ wyjaśnia różnicę między kopalinami a surowcami mineralnymi	▸ podaje przykłady surowców, których produkcja zapewnia Polsce samowystarczalność ▸ ocenia wpływ dostępności i wykorzystania wybranych surowców mineralnych na życie ludzi i gospodarkę	▸ opisuje powstawanie wybranych surowców mineralnych ▸ ocenia konsekwencje uzależnienia Polski od importu surowców energetycznych
Podsumowanie działu I						
II. 1.	**Rzeki w Polsce i Europie**	▸ wyjaśnia pojęcia: rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko ▸ wskazuje na mapie Wisłę i Odrę oraz podaje nazwy wybranych dopływów tych rzek	▸ charakteryzuje wybrane walory przyrodnicze Wisły i Odry ▸ uzasadnia konieczność ochrony rzek i ich dorzeczy	▸ określa znaczenie gospodarcze Odry ▸ proponuje metody ochrony rzek i ich dorzeczy	▸ charakteryzuje reżim rzek w Polsce ▸ wyjaśnia, na czym polega regulacja rzek	▸ ocenia sposoby gospodarczego wykorzystania Wisły i Odry ▸ na mapie Polski wskazuje i nazywa kilkanaście rzek
II. 2.	**Powodzie i ochrona przeciwpowodziowa**	▸ wyjaśnia, czym jest powódź ▸ podaje przykłady przyczyn występowania powodzi ▸ wymienia kilka metod ochrony przeciwpowodziowej	▸ odróżnia powódź od wezbrania ▸ na podstawie map, danych liczbowych i innych materiałów źródłowych podaje konsekwencje wystąpienia powodzi	▸ uzasadnia stosowanie kilku wybranych metod ochrony przeciwpowodziowej ▸ wykazuje związek pomiędzy deforestacją a zagrożeniem powodziowym ▸ określa wpływ sztucznych zbiorników wodnych na występowanie i skutki powodzi	▸ klasyfikuje i wyjaśnia przyczyny naturalne i antropogeniczne powstawania powodzi ▸ przedstawia metody ochrony przeciwpowodziowej ▸ określa wpływ zabudowy obszarów zalewowych na występowanie i skutki powodzi	▸ dokonuje oceny zagrożeń powodziowych występujących na wybranym obszarze ▸ proponuje i uzasadnia dobór metod ochrony przeciwpowodziowej na wybranym obszarze

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba

© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
II. 3.	**Morze Bałtyckie**	▶ wskazuje Morze Bałtyckie na mapie ▶ wymienia podstawowe cechy Morza Bałtyckiego ▶ nazywa państwa leżące nad Bałtykiem	▶ podaje przykłady organizmów słodko i słonowodnych zamieszkujących Morze Bałtyckie ▶ porównuje Morze Bałtyckie z innymi morzami	▶ wyjaśnia przyczyny niskiego zasolenia Morza Bałtyckiego ▶ prezentuje przykłady wpływu działalności człowieka na Morze Bałtyckie	▶ opisuje i wyjaśnia zróżnicowanie zasolenia Morza Bałtyckiego ▶ wskazuje na mapie i nazywa: Cieśniny Duńskie, Kattegat, Bałtyk Właściwy ▶ ocenia różne metody ochrony Morza Bałtyckiego i jego zasobów	▶ nazywa i wskazuje na mapie Głębię Landsort ▶ wyjaśnia genezę niskich i wysokich wybrzeży Bałtyku ▶ opisuje genezę Bałtyku, w tym epizody, kiedy Bałtyk był jeziorem
II. 4.	**Gleby w Polsce**	▶ wymienia czynniki glebotwórcze ▶ podaje przykłady typów genetycznych gleb występujących w Polsce	▶ opisuje etapy powstawania gleby ▶ wyjaśnia rolę wody i organizmów w powstawaniu gleby ▶ wskazuje typy genetyczne gleb, które są najbardziej rozpowszechnione w Polsce	▶ wyjaśnia wpływ rodzaju skały macierzystej na typ gleby (czarnoziemy, gleby brunatne, gleby bielicowe, rędziny) ▶ wykazuje związek pomiędzy stosunkami wodnymi a typem gleby (mady)	▶ wskazuje na mapie (wybrane) obszary występowania gleb bielicowych, gleb brunatnych i płowych, rędzin, czarnoziemów i mad ▶ ocenia przydatność rolniczą różnych typów gleb	▶ rozpoznaje typ gleby na podstawie profilu glebowego (dotyczy gleb bielicowych, gleb brunatnych i płowych, rędzin, czarnoziemów i mad) ▶ nazywa główne poziomy na profilu glebowym
II. 5.	**Lasy w Polsce**	▶ opisuje własnymi słowami różne funkcje lasu ▶ podaje przykłady gospodarczego wykorzystania lasu ▶ podaje przykłady społecznych i ekologicznych funkcji lasy	▶ rozróżnia rodzaje lasów w Polsce (na podstawie filmu, ilustracji lub w terenie)	▶ wyjaśnia rolę lasu w zachowaniu bioróżnorodności i regulowaniu stosunków wodnych	▶ opisuje skład gatunkowy lasów w Polsce ▶ podaje przyczyny degradacji lasów	▶ proponuje sposoby zrównoważonego gospodarowania zasobami leśnymi ▶ charakteryzuje zbiorowiska leśne (typy lasu), takie jak: grąd, bór, ols, łęg

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
II. 6.	**Dziedzictwo przyrodnicze Polski i jego ochrona**	▸ wskazuje na mapie wybrane parki narodowe w Polsce	▸ wskazuje na mapie większość parków narodowych w Polsce ▸ opisuje walory przyrodnicze wybranych parków narodowych	▸ w oparciu o przykłady opisuje różnorodność parków narodowych w Polsce ▸ podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody występujących na obszarze własnego regionu	▸ podaje przykłady obiektów przyrodniczych w Polsce, które są wpisane na listę Światowego dziedzictwa UNESCO	▸ wskazuje na mapie wszystkie parki narodowe w Polsce ▸ klasyfikuje parki narodowe zgodnie z przyjętymi kryteriami
Podsumowanie działu II						
III. 1.	**Podział administracyjny i sąsiedzi Polski**	▸ wskazuje na mapie i nazywa województwo, w którym mieszka ▸ nazywa i wskazuje na mapie kraje sąsiadujące z Polską	▸ wskazuje na mapie i nazywa kilka województw wraz z ich stolicami ▸ wskazuje na mapie przebieg granic Polski z poszczególnymi sąsiadami	▸ wyjaśnia, na czym polega trójstopniowy podział administracyjny ▸ wskazuje na mapie i nazywa większość województw wraz z ich stolicami	▸ podaje nazwy wszystkich województw i ich stolic oraz wskazuje je na mapie ▸ porównuje zadania i kompetencje jednostek samorządu terytorialnego na różnych szczeblach	▸ wyjaśnia przesłanki stojące za przyjętym w Polsce podziałem administracyjnym
III. 2.	**Rozmieszczenie ludności w Polsce**	▸ podaje przykłady czynników rozmieszczenia ludności w Polsce ▸ wyjaśnia, czym jest gęstość zaludnienia ▸ na podstawie mapy opisuje rozmieszczenie ludności w Polsce	▸ rozróżnia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozmieszczenia ludności w Polsce ▸ wskazuje regiony o najwyższej i najniższej gęstości zaludnienia	▸ określa wpływ wysokości nad poziomem morza, układu sieci rzecznej, występowania surowców mineralnych, rozwoju miast i przemysłu na rozmieszczenie ludności w Polsce ▸ podaje wartość średniej gęstości zaludnienia w Polsce	▸ szczegółowo wyjaśnia przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce ▸ porównuje średnią gęstość zaludnienia w Polsce i innych krajach europejskich ▸ na podstawie mapy porównuje rozmieszczenie ludności w Polsce i wybranym kraju europejskim	▸ ocenia znaczenie poszczególnych czynników rozmieszczenia ludności w różnych regionach Polski ▸ porównuje trendy zmian gęstości zaludnienia w Polsce i innych krajach europejskich

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
III. 3.	**Zmiany liczby ludności**	▸ wyjaśnia znaczenie pojęć: przyrost naturalny, saldo migracji i przyrost rzeczywisty ▸ podaje przykłady czynników wpływających na wielkość współczynnika urodzeń i zgonów	▸ określa przyczyny spadającej dzietności w Polsce i Europie ▸ na podstawie mapy opisuje przestrzenne zróżnicowanie przyrostu naturalnego w Polsce	▸ charakteryzuje zmiany liczby ludności w Polsce ▸ oblicza przyrost naturalny Polski i wybranej jednostki administracyjnej	▸ wyjaśnia zależność pomiędzy starzeniem się ludności a wzrostem współczynnika zgonów ▸ opisuje skutki starzenia się ludności Polski	▸ prognozuje przyszłe zmiany liczby ludności w Polsce, biorąc pod uwagę czynniki społeczne, demograficzne, gospodarcze i polityczne ▸ opisuje zmiany salda migracji w Polsce w ostatnich kilkudziesięciu latach
III. 4.	**Struktura płci i wieku ludności**	▸ odczytuje wartości z piramidy demograficznej ▸ na podstawie danych opisuje zmiany współczynnika urodzeń i zgonów oraz przyrostu naturalnego w Polsce w ostatnich kilkudziesięciu latach	▸ opisuje kształt z piramidy demograficznej ▸ na podstawie piramidy demograficznej opisuje strukturę ludności w Polsce	▸ interpretuje kształt piramidy demograficznej ▸ wyjaśnia, czym są wyż i niż demograficzny ▸ wyjaśnia różnice w strukturze demograficznej ludności Polski w różnych grupach wiekowych	▸ porównuje struktury wieku różnych państw na podstawie piramid demograficznych ▸ podaje przyczyny występowania w Polsce kolejnych wyżów i niżów demograficznych	▸ identyfikuje związki pomiędzy przeszłymi trendami demograficznymi a kształtem piramidy demograficznej ▸ ocenia wyzwania demograficzne stojące przed Polską i Europą, będące skutkiem starzenia się ludności
III. 5.	**Przyczyny i skutki migracji zagranicznych**	▸ wyjaśnia, czym jest migracja ▸ podaje przyczyny migracji zagranicznych ▸ odczytuje z mapy nazwy krajów zamieszkanych przez skupiska polskiej diaspory	▸ podaje przykłady migracji wewnętrznych i zagranicznych ▸ odróżnia imigrację od emigracji	▸ podaje przykłady przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych przyczyn migracji ▸ na podstawie danych opisuje wielkość współczesnych migracji z i do Polski	▸ opisuje rozmieszczenie polskiej diaspory na świecie ▸ podaje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków migracji w Polsce i Europie ▸ podaje rzeczowe argumenty w dyskusji na temat skutków migracji	▸ ocenia pozytywne i negatywne skutki emigracji z Polski i powstania polskiej diaspory na świecie ▸ przyjmuje różne punkty widzenia w ocenie skutków imigracji do Polski i emigracji z Polski

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
III. 6.	**Kulturowe zróżnicowanie mieszkańców**	▸ wymienia cechy struktury narodowościowej ludności w Polsce ▸ podaje przykłady mniejszości narodowych mieszkających w Polsce ▸ opisuje strukturę wyznaniową ludności Polski	▸ dokonuje krótkiej charakterystyki wybranych religii wyznawanych w Polsce	▸ wyjaśnia różnicę pomiędzy narodowością i obywatelstwem ▸ opisuje zmiany w strukturze narodowościowej Polski po II wojnie światowej	▸ podaje przykłady mniejszości etnicznych mieszkających w Polsce	▸ prezentuje aktualnie zachodzące zmiany struktury narodowościowej i wyznaniowej ludności Polski ▸ wyjaśnia różnicę pomiędzy mniejszością narodową i etniczną
Podsumowanie działu III						
IV. 1.	**Struktura zatrudnienia ludności**	▸ podaje nazwy trzech głównych sektorów gospodarki ▸ na podstawie danych porównuje strukturę wykształcenia Polski i innych krajów	▸ układa sektory gospodarki Polski w porządku rosnącym pod względem wielkości zatrudnienia ▸ wykazuje się świadomością związku występującego pomiędzy poziomem wykształcenia a możliwością znalezienia pracy	▸ omawia strukturę zatrudnienia ludności w poszczególnych sektorach gospodarki w Polsce ▸ wyjaśnia przyczyny zmian struktury wykształcenia ludności w Polsce ▸ wyjaśnia przyczyny zmian struktury zatrudnienia ludności w Polsce	▸ podaje wartości liczbowe opisujące strukturę zatrudnienia ludności w Polsce ▸ na podstawie własnej wiedzy porównuje strukturę zatrudnienia ludności Polski i innych krajów	▸ ocenia potencjał rozwojowy Polski przez pryzmat zmian w strukturze wykształcenia ludności ▸ prognozuje przyszłe zmiany struktury wykształcenia i zatrudnienia ludności w Polsce i Europie

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
IV. 2.	**Wpływ zmian politycznych i gospodarczych na strukturę zatrudnienia**	▸ wyjaśnia, czym jest bezrobocie	▸ na podstawie źródeł opisuje przemiany rynku pracy na przykładzie wybranych miast w Polsce	▸ wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze zatrudnienia w wybranych miastach zachodzące po transformacji gospodarczej ▸ określa warunki uznania danej osoby za bezrobotną	▸ wyjaśnia przyczyny i skutki wzrostu znaczenia sektora usługowego w Polsce ▸ na podstawie materiałów określa wpływ pandemii Covid 19 na rynek pracy w Polsce i Europie	▸ uwzględniając przemiany demograficzne zachodzące w Polsce, prognozuje przyszłe zmiany w poziomie bezrobocia
IV. 3.	**Urbanizacja w Polsce i Europie**	▸ wyjaśnia własnymi słowami, czym jest urbanizacja ▸ na podstawie mapy opisuje zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji w Polsce ▸ na podstawie wykresu porównuje liczbę mieszkańców największych miast w Polsce	▸ podaje przykładowe aspekty urbanizacji ▸ na podstawie wykresu porównuje zmiany wskaźnika urbanizacji w Polsce i w innych krajach ▸ na podstawie mapy opisuje rozmieszczenie miast w Polsce	▸ rozróżnia poszczególne aspekty urbanizacji: formalny, demograficzny, społeczny, przestrzenny, ekonomiczny	▸ wykazuje związki pomiędzy różnymi aspektami urbanizacji ▸ rozróżnia aglomerację monocentryczną i konurbację ▸ podaje nazwy województw o najwyższym i najniższym wskaźniku urbanizacji	▸ na podstawie własnej wiedzy porównuje zmiany i poziom wskaźnika urbanizacji w Polsce i w innych krajach ▸ podaje warunki, jakie musi spełniać wieś w Polsce, aby wystąpić o nadanie statusu miasta
IV. 4.	**Czynniki rozwoju miast w Polsce**	▸ podaje przykłady cech miast decydujących o ich rozwoju ▸ podaje przykłady funkcji pełnionych przez jednostki osadnicze	▸ przyporządkowuje główne czynniki rozwoju do największych miast w Polsce	▸ wyjaśnia wpływ niektórych funkcji miast w Polsce na ich rozwój	▸ na wybranych przykładach omawia czynniki rozwoju miast w Polsce ▸ porównuje czynniki decydujące o rozwoju rożnych miast	▸ na przykładach określa zmiany funkcji miast w Polsce ▸ określa współczesne kierunki rozwoju miast w Polsce

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
IV. 5.	**Zmiany w strefach podmiejskich – suburbanizacja**	▸ podaje cechy środowiska geograficznego i opisuje warunki życia w centrum dużego miasta i w strefie podmiejskiej ▸ wymienia kilka przyczyn przenoszenia się mieszkańców do strefy podmiejskiej	▸ na podstawie map, fotografii oraz danych liczbowych wskazuje zmiany zachodzące w wybranej strefie podmiejskiej ▸ wymienia przykłady nowych kierunków działalności gospodarczej i zagospodarowania terenu w strefie podmiejskiej	▸ na podstawie materiałów opisuje i wyjaśnia kierunki migracji między peryferiami regionu, strefą podmiejską i miastem ▸ wyjaśnia przyczyny przenoszenia niektórych działalności gospodarczych do strefy podmiejskiej	▸ identyfikuje i wyjaśnia zmiany w zakresie użytkowania i zagospodarowania terenu oraz stylu zabudowy na wybranych przykładach stref podmiejskich ▸ opisuje i wyjaśnia zmiany demograficzne zachodzące w strefach podmiejskich ▸ podaje własną definicję pojęcia suburbanizacja	▸ dokonuje krytycznej oceny zmian środowiska geograficznego w strefach podmiejskich dużych miast ▸ prognozuje przyszłe kierunki rozwoju stref podmiejskich
IV. 6.	**Wpływ migracji na strukturę demograficz wsi**	▸ wyjaśnia pojęcie migracji ze wsi do miast ▸ podaje przykładowe przyczyny przenoszenia się mieszkańców wsi do miast ▸ odczytuje dane z piramidy demograficznej ▸ wyjaśnia pojęcie salda migracji w odniesieniu do wybranej wsi	▸ na podstawie mapy opisuje zróżnicowanie salda migracji w gminach lub powiatach w Polsce ▸ na podstawie piramidy demograficznej charakteryzuje strukturę płci i wieku ludności wybranej wsi lub gminy wiejskiej	▸ podaje przykłady skutków społecznych i gospodarczych migracji ze wsi do miast ▸ wyjaśnia przyczyny zwiększonego odsetka mężczyzn w strukturze ludności niektórych wsi	▸ udowadnia wpływ migracji na strukturę wieku i zmiany w zaludnieniu na obszarach wiejskich na przykładach wybranych gmin ▸ wyjaśnia wpływ restrukturyzacji PGR-ów na zmiany gospodarcze i demograficzne wybranych wsi	▸ porównuje przyczyny i skutki migracji ze wsi do miast oraz migracji z miast do stref podmiejskich ▸ proponuje sposób zapobiegania negatywnym skutkom wyludniania się wsi
Podsumowanie działu IV						

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba

© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
V. 1.	**Czynniki rozwoju rolnictwa**	▶ podaje przykłady przyrodniczych i pozaprzyrodniczych czynników rozwoju rolnictwa ▶ na podstawie wykresu opisuje strukturę gleb w Polsce ze względu na ich przydatność dla rolnictwa ▶ wskazuje elementy klimatu i ukształtowania powierzchni Polski sprzyjające rozwojowi rolnictwa	▶ na podstawie mapy opisuje rozmieszczenie obszarów o najbardziej sprzyjających warunkach dla rozwoju rolnictwa w Polsce ▶ na podstawie danych lub wykresu porównuje wielkość gospodarstw rolnych w Polsce i w innych krajach ▶ wymienia przykłady działań mających na celu poprawę wydajności rolnictwa w Polsce	▶ wyjaśnia wpływ wielkości gospodarstwa na możliwości zwiększenia wydajności produkcji rolnej ▶ ocenia warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa w Polsce	▶ ocenia warunki pozaprzyrodnicze dla rozwoju rolnictwa w Polsce ▶ porównuje zużycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin w Polsce i w innych krajach ▶ wyjaśnia wpływ wieku i wykształcenia rolników na proces unowocześniania produkcji rolnej w Polsce	▶ dokonuje całościowej oceny warunków dla rozwoju rolnictwa w poszczególnych regionach Polski ▶ podaje nazwy regionów w Polsce o najbardziej sprzyjających warunkach dla rozwoju rolnictwa
V. 2.	**Uprawa roślin i chów zwierząt w Polsce**	▶ podaje przykłady roślin uprawianych w Polsce ▶ podaje przykłady zwierząt, których chów prowadzi się w Polsce ▶ podaje przykłady wpływu warunków przyrodniczych na kierunki produkcji rolnej	▶ na podstawie diagramu opisuje strukturę zasiewów w Polsce ▶ podaje przykłady wykorzystania głównych produktów rolnych wytwarzanych w Polsce	▶ na podstawie map opisuje rozmieszczenie poszczególnych upraw, chowu bydła i trzody chlewnej w Polsce ▶ rozpoznaje główne rośliny uprawiane w Polsce	▶ wykazuje związek między zróżnicowaniem warunków przyrodniczych rozwoju rolnictwa w różnych regionach Polski a specjalizacją poszczególnych regionów w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej	▶ na podstawie własnej wiedzy opisuje rozmieszczenie upraw i chowu zwierząt w Polsce ▶ określa wymagania środowiskowe roślin uprawianych w Polsce

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
V. 3.	**Warunki rozwoju gospodarki energetycznej**	▶ podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych surowców energetycznych wykorzystywanych w Polsce ▶ wymienia wadyi zalety węgla kamiennego i brunatnego jako surowców energetycznych	▶ na podstawie materiałów podaje przykłady związków warunków naturalnych z kierunkami rozwoju energetyki ▶ dokonuje podziału czynników rozwoju energetyki na przyrodnicze i pozaprzyrodnicze	▶ na wybranych przykładach uzasadnia rozwój energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii w Polsce ▶ wyjaśnia związek pomiędzy warunkami pozaprzyrodniczymi a kierunkami rozwoju energetyki	▶ określa warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające lub ograniczające produkcję energii ze źródeł nieodnawialnych i odnawialnych w województwie łódzkim i pomorskim ▶ wyjaśnia, na czym polega transformacja energetyczna, którą przechodzi Polska i inne kraje europejskie	▶ samodzielnie wyszukuje informacje dotyczące warunków rozwoju energetyki w swoim regionie ▶ dokonuje oceny warunków przyrodniczych i pozaprzyrodniczych rozwoju energetyki w swoim regionie
V. 4.	**Przemiany przemysłu w Polsce**	▶ wymienia przykłady produktów przemysłowych wytwarzanych w Polsce ▶ wyjaśnia, czym jest przemysł ▶ na podstawie danych lub wykresu opisuje zmiany wielkości produkcji wybranych towarów w Polsce	▶ dokonuje podziału przemysłu na wydobywczy i przetwórczy ▶ podaje przykłady zmian, jakie zaszły w polskim przemyśle w ostatnich 30 latach	▶ na podstawie materiałów dokonuje ogólnej charakterystyki sektora przemysłowego w Polsce przed rokiem 1989 oraz obecnie ▶ określa udział przemysłu w wytwarzaniu PKB w Polsce	▶ wyjaśnia, na czym polega prywatyzacja i zmiana struktury przemysłu w Polsce ▶ dyskutuje na temat skutków przemian przemysłu w Polsce, podając rzeczowe argumenty	▶ wyjaśnia związek pomiędzy poziomem rozwoju przemysłu a ogólnym poziomem rozwoju gospodarczego Polski ▶ prognozuje przyszłe kierunki przemian przemysłu w Polsce
V. 5.	**Przemysł zaawansowanych technologii**	▶ wyjaśnia pojęcie przemysłu zaawansowanych technologii ▶ podaje przykłady produktów przemysłu zaawansowanych technologii, które są wykorzystywane w codziennym życiu	▶ podaje wybrane cechy przemysłu zaawansowanych technologii ▶ określa pozycję, jaką produkty przemysłu zaawansowanych technologii zajmują w Polskim eksporcie	▶ ocenia poziom innowacyjności polskiej gospodarki na tle innych krajów europejskich ▶ na podstawie danych porównuje poziom robotyzacji produkcji przemysłowej w Polsce i w innych krajach	▶ wyjaśnia pojęcie klastra przemysłu wysokich technologii ▶ na wybranych przykładach opisuje zmiany produkcji towarów zaawansowanych technologii w Polsce	▶ dokonuje pełnej charakterystyki przemysłu wysokich technologii ▶ podaje przykłady dziedzin naukowych powiązanych z przemysłem zaawansowanych technologii
Podsumowanie działu V						

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
VI. 1.	**Rola usług w gospodarce Polski**	▸ podaje przykłady firm i zawodów należących do sektora usługowego ▸ wyjaśnia rolę usług w swoim codziennym życiu	▸ podaje przykłady usług materialnych i niematerialnych ▸ wyjaśnia wpływ usług na działanie przedsiębiorstw	▸ podaje przykłady wpływu usług na funkcjonowanie rolnictwa i przemysłu ▸ ocenia własne szanse na podjęcie pracy w przyszłości w sektorze usługowym	▸ określa udział usług w wytwarzaniu PKB Polski ▸ wyjaśnia wpływ dostępności usług na jakość życia mieszkańców	▸ podaje przykłady usług należących do czwartego sektora gospodarki ▸ ocenia rolę usług należących do czwartego sektora gospodarki dla rozwoju gospodarczego Polski
VI. 3.	**Wpływ sieci transportowej na lokalizację przedsiębiorstw**	▸ podaje przykłady przedsiębiorstw, których lokalizacja zależy od bliskości szlaków transportowych	▸ wyjaśnia, czym jest centrum logistyczne ▸ na podstawie map określa zmiany w zagospodarowaniu obszarów położonych w pobliżu ważnych szlaków komunikacyjnych ▸ wymienia przykłady produktów wytwarzanych w rafinerii ropy naftowej	▸ wyjaśnia korzyści wynikające z lokalizacji przedsiębiorstw w pobliżu szlaków transportowych ▸ na wybranym przykładzie określa znaczenie portu morskiego dla rozwoju przedsiębiorstw, w tym zakładów przemysłowych	▸ wyjaśnia na przykładach związek pomiędzy transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych	▸ na podstawie dostępnych materiałów dokonuje oceny dowolnego obszaru w Polsce pod kątem warunków lokalizacji nowych inwestycji przemysłowych i usługowych ze względu na dostępność komunikacyjną
VI. 5.	**Walory turystyczne Polski**	▸ podaje kilka przykładów przyrodniczych i kulturowych walorów turystycznych Polski ▸ rozpoznaje na fotografiach wybrane walory (atrakcje) turystyczne Polski	▸ wyjaśnia, czym jest walor turystyczny ▸ podaje przykłady walorów turystycznych Polski, które sprzyjają rozwojowi turystyki kwalifikowanej	▸ ocenia atrakcyjność walorów turystycznych Polski ▸ korzysta z różnorodnych źródeł w celu pogłębienia wiedzy na temat wybranych walorów turystycznych	▸ proponuje trasę wycieczki tematycznej ukazującej określony typ walorów turystycznych w Polsce ▸ prezentuje wybrane walory turystyczne Polski, zwracając uwagę na konieczność ich ochrony	▸ wymienia ponad dziesięć obiektów położonych w Polsce, które wpisano na listę światowego dziedzictwa UNESCO ▸ charakteryzuje wybrane obiekty umieszczone na liście UNESCO

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
VI. 6.	**Turystyka nad Bałtykiem i w Małopolsce**	▶ podaje przykłady walorów turystycznych Pobrzeży Bałtyku i Małopolski ▶ opisuje własne wrażenia z wycieczek turystycznych po Polsce ▶ na podstawie diagramów opisuje zmiany liczby turystów nad Bałtykiem	▶ wyjaśnia, dlaczego wybrane walory przyrodnicze przyciągają turystów do Małopolski i na Pobrzeża Bałtyku ▶ na podstawie materiałów udowadnia, że Kraków jest turystyczną stolicą Polski	▶ na podstawie mapy tematycznej opisuje zróżnicowanie liczby udzielonych noclegów w nadbałtyckich gminach ▶ porównuje atrakcyjność turystyczną wybranych miejsc i obiektów w Małopolsce	▶ dokonuje wieloaspektowej analizy walorów turystycznych Małopolski i Pobrzeży Bałtyku ▶ określa wpływ walorów przyrodniczych Pobrzeży Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach	▶ odszukuje informacje dotyczące walorów turystycznych oraz ruchu turystycznego wybranego regionu Polski ▶ projektuje zarys strategii rozwoju turystyki w tym regionie
Podsumowanie działu VI						
VII. 1.	**Własny region – środowisko przyrodnicze**	▶ wskazuje położenie swojego regionu geograficznego na mapie Polski ▶ na podstawie mapy opisuje położenie oraz sąsiedztwo regionu, w którym mieszka	▶ charakteryzuje wybrane elementy środowiska przyrodniczego regionu na podstawie materiałów, w tym map tematycznych	▶ charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy ▶ przedstawia w dowolnej formie przyrodnicze walory regionu	▶ wyjaśnia zasady wyznaczania regionów geograficznych ▶ rozpoznaje skały występujące we własnym regionie	▶ wykazuje zależności między elementami środowiska geograficznego na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu
VII. 2.	**Własny region – mieszkańcy i walory kulturowe**	▶ odróżnia walory kulturowe od walorów przyrodniczych regionu	▶ podaje przykłady walorów kulturowych regionu (stroje, gwara, potrawy, tradycje itp.)	▶ przedstawia w dowolnej formie kulturowe walory regionu	▶ określa, gdzie w regionie znajdują się siedziby jego władz	▶ opisuje przykłady walorów kulturowych regionu (stroje, gwara, potrawy, tradycje itp.)

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
VII. 3.	**Własny region – dominujące cechy gospodarki**	▸ podaje przykłady produktów wytwarzanych w regionie ▸ określa dominujące kierunki rozwoju gospodarczego regionu	▸ na podstawie map tematycznych opisuje rozmieszczenie upraw w regionie ▸ na podstawie map tematycznych opisuje rozmieszczenie zakładów przemysłowych w regionie	▸ określa warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa, przemysłu i usług w regionie	▸ określa cechy i kierunki specjalizacji rolnictwa regionu ▸ podaje przykłady zakładów przemysłowych i ich produktów, z których jest znany region	▸ na podstawie wyszukanych informacji prezentuje przemiany gospodarcze regionu ▸ prognozuje przyszłe kierunki rozwoju regionu
VII. 4.	**Wycieczka krajoznawcza po regionie**	▸ podaje podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące w czasie przygotowania i przeprowadzania wycieczek krajoznawczych	▸ dobiera odpowiednią mapę do realizacji wycieczki krajoznawczej	▸ dostosowuje długość i stopień trudności trasy do możliwości i oczekiwań uczestników wycieczki	▸ projektuje trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie na podstawie wyszukanych źródeł informacji	▸ na podstawie samodzielnie zebranych informacji przekazuje wiadomości dotyczące odwiedzanych miejsc
VII. 6.	**Mała ojczyzna – moje miejsce na Ziemi**	▸ określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzenią w wymiarze lokalnym ▸ docenia własną rolę w kształtowaniu małej ojczyzny	▸ przedstawia w dowolnej formie atrakcyjność małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania, pracy, nauki, rozrywki	▸ rozpoznaje w terenie główne obiekty charakterystyczne i decydujące o atrakcyjności małej ojczyzny	▸ porównuje zasięg i wielkość swojej małej ojczyzny z małymi ojczyznami członków rodziny czy kolegów ▸ wyjaśnia przyczyny różnego postrzegania najbliższego otoczenia przez różne osoby	▸ na podstawie własnych obserwacji terenowych projektuje działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności
Podsumowanie działu VII						

Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Maria Adamczewska, Barbara Dzięcioł-Kurczoba
© Copyright by WSiP